

Warszawa, 04-10-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Sylvia Gregorczyk-Abram

V.7200.164.2026.JoP

Pani

Paulina Hennig-Kloska

Minister Klimatu i Środowiska

Via ePUAP

Szanowna Pani Minister,

w Sejmie RP procedowany jest obecnie rządowy projekt ustawy o pomocy beneficjentom – osobom fizycznym poszkodowanym w związku z realizacją Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” (druk nr 3007).

Projekt przewiduje m.in. możliwość tymczasowego wstrzymania dochodzenia należności od beneficjenta, od momentu powzięcia przez właściwy Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: WFOŚiGW) informacji o zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa związanego z realizacją umowy o dofinansowanie na szkodę beneficjenta. Inną formą pomocy jest zawieszenie spłaty należności w przypadku wszczęcia postępowania karnego w sprawie o popełnienie przestępstwa związanego z realizacją umowy o dofinansowanie na szkodę beneficjenta albo spadkobiercy przez wykonawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu lub na rzecz wykonawcy lub tego beneficjenta.

W dniu 13 sierpnia 2026 roku omawiany projekt ustawy wpłynął do Sejmu RP, następnie, po pierwszym czytaniu na posiedzeniu Sejmu RP w dniu 3 września 2026

roku został skierowany do Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

W dniu 16 września 2026 roku na posiedzeniu połączonych Komisji powyższy projekt został rozpatrzony. Komisje wniosły o jego uchwalenie. Na dzień 6 października 2026 roku zaplanowane jest w porządku obrad Sejmu RP sprawozdanie obu Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa o tym projekcie (druki nr 3007 i 3104).

Jednocześnie, do Rzecznika Praw Obywatelskich kierowane są skargi na Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, które nadal kierują do beneficjentów pisma z żądaniem zwrotu zaliczek w wysokości kilkudziesięciu tysięcy złotych wraz z odsetkami.

W mojej ocenie te indywidualne sprawy obrazują szerszy problem dotyczący beneficjentów Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, którym obecnie, do czasu uchwalenia i wejścia w życie ustawy o pomocy beneficjentom – osobom fizycznym poszkodowanym w związku z realizacją Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, nie przysługuje wystarczająca ochrona prawna.

Tytułem przykładu pragnę wskazać na jedną ze skarg od beneficjenta poszkodowanego przez nierzetelnego wykonawcę, która w ostatnim miesiącu wpłynęła do mojego Biura. Skarżący jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku, pobierającą świadczenia z pomocy społecznej – zasiłek okresowy w wysokości 500 złotych miesięcznie oraz 100 złotych pomocy na wyżywienie miesięcznie. W związku z nierzetelnością wykonawcy, Skarżący wniósł pozew do sądu cywilnego, nadto zgłosił sprawę organom ścigania. O sytuacji i podjętych działaniach poinformował właściwy WFOŚiGW, jak również zwrócił się do pełnomocnika WFOŚiGW o wstrzymanie dalszych czynności windykacyjnych do czasu wyjaśnienia sprawy.

Pomimo podjętych działań, Skarżący otrzymał przedsądowe wezwanie do zapłaty od pełnomocnika WFOŚiGW - adwokata prowadzącego kancelarię prawną - działającego na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Prezesa Zarządu WFOŚiGW w celu dochodzenia roszczenia o zapłatę wynikającego z wypowiedzenia umowy dofinansowania w formie dotacji z prefinansowaniem, przeciwko Skarżącemu.

W piśmie tym Skarżący został wezwany do zapłaty ponad 50 tysięcy złotych wraz z odsetkami, w terminie 7 dni od jego otrzymania. Pełnomocnik WFOŚiGW poinformował również, że nieuiszczenie należności w określonym terminie

spowoduje bezzwłoczne skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego, a po uzyskaniu tytułu wykonawczego, na drogę postępowania egzekucyjnego (komorniczego) bez kierowania dalszych wezwań. Pozwem zostaną objęte: odsetki od powyższej zaległości, koszty sądowe, koszty zastępstwa procesowego oraz koszty postępowania egzekucyjnego.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich¹, zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie oraz, w razie podzielenia stanowiska Rzecznika, o pilne wypracowanie mechanizmów ochrony beneficjentów poszkodowanych w związku z realizacją Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” do czasu uchwalenia i wejścia w życie przepisów ww. ustawy, które pozwolą na wstrzymanie wobec tych osób czynności windykacyjnych prowadzonych przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Z poważaniem

Sylwia Gregorczyk-Abram

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

¹ Ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.).